

k aktivnosti, da stopa v sredo življenja; in še to prednost ima, da ni niti najmanj obkvrnjena s kakršnokoli nepotrebno zaključnostjo. Res, da stoji na viharju, a ji je zato omogočen neomejen pogled v življenje.

Del te mladine, ki so ji »zaprti vrata v življenje«, so tudi mladi brezposelni učitelji. Če jih poleg nezmanjšanih sil krepi še jasnost njih cilja in namena ter neskaljen pogled v

dogajanje okoli njih in če bodo občutili vso veličino še nestorjenega dela pred seboj v kulturnem, narodnostnem, vzgojnem in gospodarskem pogledu, bodo brez dvoma mnogo ustvarili. Njih glavna naloga je, da izvršijo vse delo, ki ga vidijo pred seboj in da dajo onim, ki pridejo za njimi to, česar zdaj nimajo primanjkuje.

Drago Košmrlj.

## Splošne vesti

### VAŽNA OBLETNICA.

V soboto 6. januarja mine pet let od onega zgodovinskega dne, ko je naš modri vladar Nj. Vel. kralj Aleksander I. z energičnim ukrepom prekinil medsebojne borbe političnih strank. S svojim manifestom je prekinil vse bratske spore, izzvalje po demagoških načelih raznih strank in onih njihovih voditeljev, ki so vedno in povsod iskali le svoje osebne koristi. In taki voditelji strank so bili posredniki med narodom in vladarjem. Povsem jasno je, da jih je Nj. Vel. kralj odklonil z izjavo, da naj obstojata v državi le narod in kralj. Ljudstvo se je oddahnilo in vrglo s sebe vso težino strankarskih demagogij. Narod je kaj kmalu spoznal blagodat teh ukrepov ter si ne želi več borb, marveč mirno in stvarno delo.

Tudi učiteljstvo je pozdravljalo pred petimi leti kraljeve ukrepe in jih še danes pozdravlja. Ravno učiteljstvo je od nekdaj na svojih ramenih najbolj občutilo sadove strankarskih borb. Vsled tega si je vedno želelo miru, da zamore vse svoje moči posvetiti prosvetnemu in gospodarskemu delu v korist

šole, naroda in države. In to je prinesel 6. januar 1929. Tega datuma se ravno učiteljstvo z veseljem in hvaležnostjo spominja.

— SEJA PREDSEDNIŠKEGA ZBORA bo 14. januarja v Ljubljani.

— Učitelji-občinski odborniki naj zanesljivo javijo svojim sreskim učiteljskim društvom svoje izvolitve s potrebnimi podatki, da jih ta pošljejo sekciji. Istočasno naj tudi izjavijo, ali bi se udeležili posebnega tečaja, na katerem bodo v obravnavi vprašanja uprave, gospodarske, socialne, kulturne politike podeželske občine.

— Akejski odbor združenja borcev Jugoslavije priredi dne 7. januarja 1934 ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Uniona javno zborovanje, ki bo veljalo proslavi 5. obletnice 6. jan. manifesta Nj. Vel. kralja Aleksandra in obuditi idej, ki jih vsebuje.

— Krožek brezposelnih učiteljev in učiteljic za ptujski srez s sedežem pri Sv. Miklavžu, se iskreno zahvaljuje sreskemu učiteljskemu društvu v Ormožu za denarno podporo in ostale ugodnosti.

## Osebnostne zadeve

### ODLIKOVANJA.

Beograd, 26. dec. 1933. S kraljevim ukazom so odlikovani z redom sv. Save 2. stopnje: Josip Plečnik, profesor ljubljanske univerze; z redom jugoslovanske krone 3. stopnje dr. Metod Dolenc, profesor ljubljanske univerze in dr. Karel Oštr, profesor ljubljanske univerze; z redom sv. Save 3. stopnje Josip Mazi, ravnatelj prve realne gimnazije v Ljubljani; z redom sv. Save 4. stopnje: dr. Josip Mal, upravnik Narodnega muzeja v Ljubljani, Josip Breznik, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani, Srečko Brodar, profesor na gimnaziji v Celju; z redom jugoslovanske krone 5. stopnje Franc Vrhovnik, inšpektor prosvetnega oddelka na banski upravi v Ljubljani, Ivan Levar, član Narodnega gledališča v Ljubljani, Maks Hočevar, upravnik meščanske šole v Ljubljani, Jovan Gačnik, upravnik osn. šole v Guštanju; z redom sv. Save 5. stopnje Vidko Jurko, upravnik osnovne šole v Dolu pri Hrastniku, Anton Kuhar, učitelj v Trbovljah in Ljubo Dermelj, učitelj v Ljubljani.

—i Napredovali so učitelji(-ce) v VIII. skupino: Grum Andreja iz Gaberke, Potutshnigg Emilija iz Makol, Ranfi Ivana iz St. Vidja; Rainer Meta iz Braslovca, Vodenik Martina iz Maribora, Perko Franja iz Vrhpolja, Pipa Rudolf iz Smarjete, Vutkovič

Srečko iz Sevnice, Erker Milan iz Petešovec, Zupan Ivan iz Vel. Doline, Kmecl Božena iz Dobovca, Jutraž Dora iz Ljubecne, Petelin Marija iz Roba, Pizek Katarina iz Strigove, Potočnik Matilda iz Griž, Lukovšek Ivana iz Javorjev, Bostelega Marija iz Rajhenburga, Žen Danica iz Dvora, Robinšak Srečko iz Soštana, Lužar Zofija iz Radencev, Borko Angela iz Sv. Jakoba v Slov. gorah, Sepec Karol iz Sv. Tomaža, Jeseničnik Ana iz St. Ilja pod Turjakom, Lah Ida iz Črešnjincev, Senčar Franja iz Vučje vasi, V. VI. skupino: Černut Ljudmila iz Jesenic, Mikl Ciril iz Ljutomera, Rakovšek Marija iz Braslovca, Dragan Ljudmila iz Ljubljane, Černovšek Marija iz Maribora, Stefanciosa Anton iz Donačke gore, Jurčl Antonija iz Loke pri Zid. mostu, Mušič Matilda iz Jesenic, Skalovnik Zora iz Brega pri Ptuj, Šivic Melita iz Breznice, Vagaja Ana iz Jesenic, Petan Cecilija iz Sromelj, Setina Helena iz Apač, Planer Marija od Sv. Pavla pri Preboldu, Čarman Iva iz Vel. Trna, Čander Julija iz Hrastnika, Kovič Leopoldina iz Jevnice, Kerbler Antonija iz Ptujke gore, Pirnat Viktor iz Ljubljane, Zemljic Josipina iz Ljubljane, Ambrožič B. Ivana iz Dolence vasi, Est Marija iz Ljubljane, Hrvat Ivan iz Ihana, Casagrande Ljudmila iz Stranj, Celar Franja iz Kamne gorice, V. V. skupino je napredoval Grum Rado, sreski šolski nadzornik za mesto Ljubljana.

in njegova družina, kadar oboli, od začetka bolezni brezplačno zdravniško pomoč, vsa potrebna zdravila in pomožne pripravke za zdravljenje. Tudi specialno zdravljenje v kopalnicah in zdraviliščih je s tem v resnici potrebnim trajno omogočeno.

V drugih državah imajo na ta način izvedeno zavarovanje in nam kaže to zavarovanje lepe uspehe. Z izvedbo takega zavarovanja pa bi se tudi kriza zdravniškega stanu znatno ublažila. Zato to vprašanje ni aktualno samo za učiteljstvo, zanimati mora enako tudi državno upravo in vso našo javnost.

Slokan Filip.

## Šolski radio

—r XIII. teden. V petek dne 12. januarja bo govoril g. Sichelr Janko »O smučanju«. Razpored: 1. Uvodna beseda (Razvoj in pomen smučanja, smučka oprema). 2. Smučka tehnika v zvezi z gimnastičnimi vajami. (Osnovni pojmi, drsanje v ravnem, v breg, obrat, smuk, plug, pluzni lok.) Poslušalci naj pripravijo »Naš rod« št. 3. stran 90; dalje poljubno šolsko knjigo s trdnimi platnicami, ki bo nagnjena predstavljala umetni breg ter dva nekoliko ukrivljena zobobreda (smučice).

—r Kmetijska radio predavanja. V soboto dne 6. januarja ob 7. uri 45 min. O selekciji kulturnih rastlin I.; g. ing. Ferline Bogdan. Ob 16. uri: Zimska dela v sadovnjaku; g. Flego Anton. V nedeljo dne 7. januarja ob 7. uri 45 min. O eksotah v gozdu; g. ing. Tavčar Karol. Ob 16. uri: Kisanje krme; g. ing. Sadar Vinko.

## Stanovska organizacija JUJ

### Iz sekcije

POZIV  
VSEM UCITELJSKIM DRUŠTVOM  
DRAVSKE BANOVINI!

1. Vsa društva naj tekom januarja poravnajo zaostala članarina do inkl. decembra, sicer bo sekcija primorana predlagati na prihodnjem občnem zboru društvenih predsednikov, društev z večjimi dolgi, v črtanje iz svojega udruženja. Tekom prihodnjih dni dobe vsa društva obračune in prosimo takojšnjih nakazil v breme izkazanih saldov.

## Prenočujte v Zadružnem prenočišču

Preje: HOTEL TRATNIK • Nabavljalne zadrage uslužbencev drž. železnice  
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠTEV. 25

### Udobne sobe.

CENE: Soba s toplo in hladno tekočo vodo, centralno kurjavo, kopalnico in takso od Din 16— do Din 22— za osebo. Prenočevati morejo železničarji, učitelji in vsi drugi državni in samoupravni uslužbenci in upokoenci (ter člani njihovih rodbin), ki so člani katerekoli zadrage, ki je včlanjena v Savezu Nabavl. zadrug drž. uslužbencev.

2. Članarina naj se vplačuje vedno mesečno vnaprej. Pobero jo naj upravitelji (-ce) ali poverjeniki (-ce) ter jo naj takoj po izplačilu mesečne plače oddajo društvu (-i) blagajnikub (-ci). Ta pa nakaže skupno vsoto najkasneje do 15. vsakega meseca glavnemu blagajniku sekcije.

3. Mesečne prijave naj se redno in točno pošiljajo sekciji. Vsaka prijava se mora glede števila članstva vjemati s prejšnjo. Tudi te prijave naj bodo vsaj do 15. vsakega meseca pri sekciji.

4. Upravitelji (-ce) se naprošajo, da ukrepejo potrebne korake pri krajevnih šolskih odborih v svrhu poravnave oziroma plačila zaostale naročnine »Popotnika«, ki sega že v visoke tisočake.

5. S posebno okrožnico je naprosila sekcija vsa učiteljska društva, da prispevajo po danih možnostih za kritje stroškov tečaja brezposelnih učiteljskih abiturientov. Dosedaj se je temu vabilu odzvalo 15 učiteljskih društev. Primanjkljaja pa je še Din 5.780'75, katerega zneska pa glavna blagajna sama ne more kriti. Prosimo, da tudi ostala društva nakažejo sekciji v to svrhu primeren znesek.

6. Sklep zadnje banovinske skupščine je bil, da ustvarimo za članstvo dravske banovine obrambni ali zaščitni sklad na ta način, da se o tem vsa društva izjavijo. In če bo večina društev, oziroma članstva za to, se uvede v letu 1933/34. enkratno obvezno plačanje 4 Din 5— od vsakega člana. Ker se je za ta neobhodno in nujno potreben sklad izreklo že 25 učiteljskih društev, je postalo plačanje tega prispevka obvezno za vse organizirane člane naše sekcije. Zato prosimo, da društva, ki določeno prispevka še niso pobrala pri svojih članih, store to čimprej, ker je imela sekcija dosedaj že mnogo stroškov v raznih zaščitnih primerih načelne važnosti. O tem skladu bo vodila sekcija poseben račun, ki ga bo izkazala vsakokrat ob zaključku letnega obračuna.

Predsednik:  
Ivan Dimnik.

Blagajnik:  
Rado Grum.

### Iz društev:

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO V KRAJNJU bo zborovalo v ponedeljek 15. jan. t. l. ob 9. uri na stari šoli v Kranju.

#### Dnevni red:

1. Situacijsko poročilo.
2. O kmetko-nadaljevalnem šolstvu, ref. tov. Rupret V.
3. O nabavljajnih zadrugah, ref. ravnatelj Košnik.
4. Dopolnilna volitev odbora.
5. Predlogi in slučajnosti.

Odbor.

#### Poročila:

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU je zborovalo dne 7. decembra 1933. l. v Kočevju ob navzočnosti 57 članov, kar znaša 44'8%.

Gospa dr. Pirkmajerjeva je referirala o Lavtarjevi metodi in o učenem načrtu za nižje organizirane šole po Lavtarjevi metodi. 2. Tov. predsednik je orisal situacijo v glavni upravi JUJ, govoril o sodelovanju učiteljskega pri zadnjih obč. volitvah in priporočal udeleževanje v javnih korporacijah. (Zivahna debata.)

3. O delu učiteljskega pri PRK in PJS je iznesel prav lepe načrte tov. Vodopivec, a tov. predsednik je podal smernice, kako usmeriti naše javno udeleževanje in opozoril na težkoče, ki ovirajo učiteljevo delo.

4. a) Za spomenik Veljku Čubriloviću nakaže društvo znesek 100 Din iz društvene blagajne.

b) Sprejme se poslovnik stanovskega razsodišča.

Herman Kmet, preds. Čok. Antonija, taj.

+ JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je zborovalo dne 9. dec. 1933. v Ljubljani.

Tov. predsednik je sporočil društvu zahvalo g. E. Gangla za čestitko, ki mu jo je bil poslal ob njegovih 60letnici. Na predlog tov. Alojzija Kržišnika ga je društvo izvolilo za častnega člana društva. Predsednik se je nato spomnil nastopov UPZ, pozdravil »Delovno občestvo kmetijsko nadaljevalnih šol«; ostro pa je obsodil pisanje naših dnevnikov, ki na dolgo in široko ter z neko naslado slikajo grozovite umore in priobčujejo cele romane o življenju in hudodelstvih moralno popolnoma propalih bitij, kar silno kvarno vpliva, posebno v sedanjih težkih časih na šibke, živčno oslabele ljudi, še celo pa na nezrelo mladino.

Skupščina mu je glasno pritrdjevala, da je predlagal, naj bi sekcija posredovala, da bi odločujoče oblasti to preprečile.

G. dr. Mihelak od ZKD je predaval o »Gospodarskih problemih v okviru gospodarske krize«. Podal je jasno sliko zgodovine denarstva. Učiteljstvo je bilo s predavanjem izredno zadovoljno. Zahvalo g. predavatelju je izrazilo s dolgotrajnim ploskanjem.

Sreski šol. nadzornik tov. Urbančič je nujno priporočal, da bi se šolska upraviteljstva in učiteljstvo naročilo na publikacije Slovenske šolske Maticice. Opozoril je učiteljstvo tudi na izdelavo podrobnih učnih načrtov in dal nekaj navodil.

Tov. Kokot je predlagal, naj bi se učni načrti vsaj 2 leti preizkusili, preden bi se dokončno izdelali.

Tov. Pleškova je dala navodila učiteljem, ki se žele udeležiti počitniškega tečaja za učiteljice gospodinjstvo nadaljevalnih šol.

Opomniti je vredno, da so bili člani splošno zelo zadovoljni z zborovanjem.

Zdravko Mikuž, preds. Lenarčič Ana, taj.

+ JUJ SRESKO UCITELJSKO DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo 9. dec. 1933 v Rečici ob Savinji. Navzočih 72%.

Ker se pri zborovanju dne 21. okt. 1933 (občni zbor) ni izčrpal dnevni red, se je ta nadaljeval.

Tov. predsednik Rozman Avgust otvori zborovanje in pozdravi navzoče, imenoma pa tov. sekcijskega tajnika Kumelja Metoda in sreskega šol. nadzornika Korbana Josipa.

Zapisnik se odobri, le resolucija — glede predsedniškega zbora 13. maja 1933. v Ljubljani — sprejeta na zadnjem zborovanju se po vsestranskem poročilu sekcijskega tajnika umakne.

Poročilo tajnice je soglasno sprejeto. Tov. blagajničarka je dobila razrešnico, ker so račun v lepem redu.

S svojim taktičnim nastopom si je pridobil zaupanje članstva tov. sekcij. tajnik Kumelj Metod. Poročal nam je o tekočih zadevah sekcije in članstva. Iz poročila smo posneli, da se sekcija vsestransko trudi, da bi nam izposlovala kar največ mogoče. Po začetni poti, katero hodi, bo gotovo uspeša, sebi v čast, nam v korist.

V svrhu sanacije razmer v JUJ naj se po možnosti skliče izredna državna skupščina, ki naj sprejme nova pravila, po katerih bo prihodnja redna državna skupščina izvolila novo upravo.

Za spomenik Veljku Čubriloviću, učitelju heroju, se določi iz društvene blagajne 50 Din. Isto tako se nakaže na predlog tov. predsednika za »Učit. domove« v Mariboru in Ljubljani po 150 Din. — Članarina ostane stara 160 Din.

Novi poverjenik za Slov. Šol. Mat. je tov. Zehelj Alfred.

Za banov. razstavo šol. vrtov je bil izvoljen pripravljalni odbor: Avgust Rozman, predsednik, tov. Rainer, Petrač, Tratnik, Počkaj, odborniki.

Prihodnje zborovanje bo 10. febr. 1934. na Ljubnem.

A. Rozman, preds. Černe Iva, tajnica.

+ JUJ SRESKO UCITELJSKO DRUŠTVO ZA NOVO MESTO je zborovalo dne 21. oktobra 1933 v Novem mestu. Navzočih 58'3%.

Tov. predsednik Menard Vilko pozdravi navzoče in poziva na intenzivnejše delo za utrjevanje nacionalne zavesti med narodom. Toplo priporoča delo v političnih organizacijah, ki so osnovane na temelju narodnega in državnega edinstva.

Nato se obravnavajo sekcijske okrožnice. Sklene se zbrati podatke o nenastavljenih tov. abiturientih. Prizadeva naprosimo, da se nam javijo. Sklene se prispevati od vsakega društvenega člana mesečno 1 Din odseku za brezposelne abituriente, kateri naj ob koncu leta poda o potrošenem denarju obračun.

Dalje poroča tov. predsednik o delu odbora med počitnicami. Interventiralo se je pri našem narodnem poslancu, sreskem načelniku in JNS glede pravilnika k zakonu o narodnih šolah in učiteljske stalnosti. O počitnicah je priredilo društvo dobro uspel rokotvorni tečaj, ki ga je vodil požrtvovalni tov. Zukovec. Interventiralo se je tudi v številnih osebnih zadevah prizadetih tovarišev.

Nato poda tov. predsednik poročilo o banovinski in glavni skupščini. Tov. Sušnikova poda blagajniško poročilo za minulo poslovno leto, tov. Ivanetič pa tajniško poročilo. Poročila se sprejmejo z odobravanjem na znanje. Razmotrivalo se je o podrobnih učnih načrtih, o zbrani snovi domoznanskega pouka, o »Slovenski šolski matici« in okrajni učiteljski knjižnici.

V zaščitni odbor so bili izvoljeni Menard, Zukovec in Ivanetič.

Dne 2. decembra 1933. je imelo društvo svoje drugo zborovanje v Novem mestu. Navzočih je bilo 70'8% članov.

Uvodne besede posveti tov. predsednik 15letnici obstoja naše države in programu